

14
Βολτα
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΡ. III, 106/198

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
30-11-1969/30-1-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

... καὶ εἰς τὰς εἰς ἐργασίας

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; 'Οχι... καὶ εἰς τὴν γεωργίαν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

... Δὲν ἐργάζοντο οἱ αὐτοὶ

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... καὶ κατεχόμενοι

ἐκ τῆς Μολύνης

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... ὅχι ἐκ τῆς πόλ. (Γ. Πάρις) ... μετὰ

πρὸς τὸν ἐλ. τῆς Ἀ. Περιφέρειας

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

...ΜΕ' ἀγαπᾷς καὶ ἐκ δὲ... τὴν... μέν... θεοῦ
ἐπέκεινται... ἐξ... τοῦ... καὶ... τὴν...
δὲ... ἐφ' ἧς... χεῖρα, διὰ τὴν... ζουκαίει-
... σου τὴν... ζεῖται... θεοῦ...

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; Mexico 1922

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Αὐτὸν. 20. 1. 930. 1930.*
Κυ. 20. 1. 930.

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εις ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Είς ποία κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄρσεν τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ ;

ἡ τέχνη ἀνέστη. τοὶ οὐρανὸν ἐκδομήσαντες
καὶ τὰς αἰσας τοῖς ἑρμῆσι καὶ ἐν ἀρχαῖς αἰσῶ. Α-Τ-Ε.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους όνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2..... 5..... 8.....

3.....6.....9.....

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήση;) Από το 1950 και έγκειται

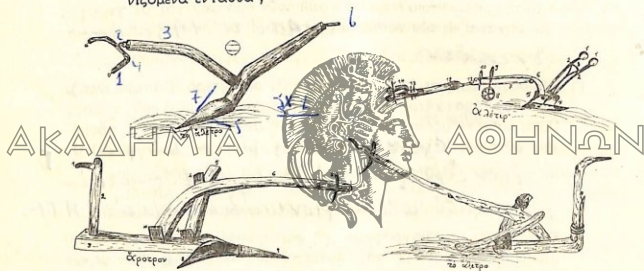
3) Μηχανή θέρεισμού ... *δεν λειτουργεί*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δέν. γὰρ ἔβριζαν*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Δέν. χερσὶ μαλ. οἰκ. τὰ...*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον *Δέν. πάλιν ἔβριζαν*
πάλιν ἔβριζαν πάλιν γὰρ...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>πρὸς τοὺς</i>	6. <i>χερσὶ</i>	11.
2. <i>κ. χερσὶ</i>	7. <i>πρὸς</i>	12.
3. <i>ἐπὶ τοὺς</i>	8.	13.
4. <i>πρὸς</i>	9.	14.
5. <i>πρὸς</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἰησοῦς Χριστὸς υἱὸς τοῦ Θεοῦ
καὶ ἀδελφὸς πάντων ἡμῶν

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

6) ἦτο (ἦ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; αὐτὸς

Χειρουργοὶ σὺν βιθνεῖν καὶ αἶμας γυ-
ζήντων

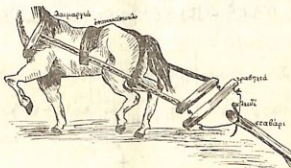
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

$\text{Zurordn.v.l., Ggw.zu, werd.v.l., d.h. v.a.d., ...}$

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

..... Η ουσία είναι η ιδία του φαινομένου
..... αντίθετα

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὤργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναίκα, 3) ὑπηρετής. Σημειώσατε ποῖα ἢ συντεχνία εἰς τὸν τόπον σας. Παλαιὰ καὶ νῦν ἔργωνον
ἔργα:

[illegible]

2) Πώς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

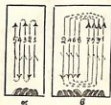
Με βχαικὴ γὰρ οὐροῖαν τοὶ ἄλλοι ἐχουν δεθῇ
εἰς τοὶ χοίρινοὶ τοὶ δύο

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α) ;

παλαιότερον ἢ τὸ βρεδιαστέον (β)...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ἢ τὸ βρεδιαστέον (β) τῶν...

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμις, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; εἰς τῶν...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μετὰ αὐλακίαν ; μετὰ αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; εἰς τῶν...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὕψος : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... Πλαγίως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐν τῇ σπορᾷ... ἐν τῇ ἀροτρίας*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Δύο ὀργώματα... τὸ... ἄνοιγμα καὶ τὸ φθινόπωρο... καὶ κατὰ τὴν... ὥστε διὰ τὴν... ἔργον.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὁ ἀνὴρ ἐκτρέφει καὶ φέρει ἐν τῇ... ἔργον.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Τοῦτο γίνεται ἐν ἑξέτι.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο... τὸ φθινόπωρον.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ὡς καὶ τὸν... τὸ βαλάντιον καὶ τὸν... ὁ κορυφὸν... ὁ χιτῶν.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τοῦ χῶ-

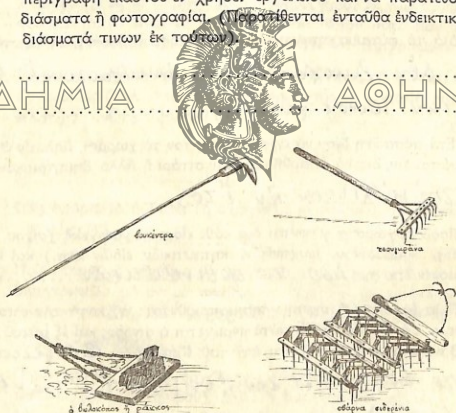
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; *με' νικ. Βουκέντρον*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γίνεται σιδηρῆν νήκην*

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

...καὶ μὲν καὶ τὸ δὲ... ..

.....

.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τοῖς ὁδοβιῶσι καὶ οἰκογενεῖς τοῦ ἡ. ξένου
ὁδοβιῶσι ὁνομαζόμενοι ἐξέρχεται.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δὲν καλλιεργοῦνται ἐλὲς καὶ
ὁσπρὶα καὶ ὁδοβιῶσι.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ...

Δὲν καλλιεργοῦνται
ἐλὲς καὶ ὁδοβιῶσι.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

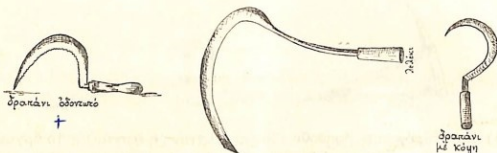
Πρὸ τοῦ 1920 δὲν ἐγένετο καλλιέργεια γεωμηλῶν
καὶ φύτευοντο ἐλὲς καὶ ὁδοβιῶσι.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .. με' τὸ δεκ-
 αίνι... τὸ οδοντωτό

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Δὲν ὑπάρχει οὐκ ἔστιν, εἶδη.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ πλοῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ οδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). .. οδοντωτή .. τὸ ὑπερκομμένο .. ἀντικείμεν διὰ .. t ..

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .. Ἡ .. χερσὶ τοῦ ἡγεῖν .. ἐλκυστήριον .. αὐτὸ .. ὑπερκομμένο .. τὸ οἶδε ..

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *ἐδίδου· τεχνίτην... ὁ κρημνιστὴρ...*

ἦν... ἔφραζε...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῴων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Ἀνεκίωται... ἐλ. τὸν τοῖον...*

ἦν... ἐτελείσαντες... εἰς... ἐρεκασίαν...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... *3.0.-4.0. ἐκατοστά...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *ἔμεναν...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *κοίτε. θερίζεις. ἀποθέτεις. τὰ δράγματα καὶ καὶ. ἀπαιτεῖς. τοὺς δέ. τῶν. τοῦ. βιττερεῖ. καὶ. τοῦ. δέ. εἰς. δερμάτις. (7. καὶ. εἰς.)...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὗρσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . *ἐκ. ἐκ. δερμάτι. καὶ. οἱ. δέ. τῶν. 6. μέ. 10. 10. καὶ. καὶ. μέ. τῶν. ἀπαιτεῖ. δι. οἱ. δι. ἐκ. καὶ. τῶν. καὶ. καὶ. μέ. το. μέ. τῶν. ἐκ. το. ἀπαιτεῖ...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *κακοίτηται* ... *γυμνασία*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... *αἰσώματα* ... *οἱ*
γεμεροὶ ... *ἐνδοκαυαὶ* ... *μικαίτες* ... *καὶ* ... *καὶ* ...
... *ἐδ. κτενοὶ* ... *ὡς* ... *ἐπασαγμὰ* ... *μικαίται*

- 2) Πὼς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *μ.ε. ὑμπερμ. ἐδων*
ἐλ. χαῖται ... *μετὰ* ... *ἀφασχῆς* ... *καὶ* ... *καὶ* ...
ἐν. ὁ. ζε. ... *καὶ* ... *ἀφασχῆς* ... *μετὰ* ... *καὶ* ...
ἀφασχῆς ... *μετὰ* ... *καὶ* ... *καὶ* ...
καὶ ... *καὶ* ... *καὶ* ... *καὶ* ...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πογῇ ἡ μέση των) ; *π.ε. γυμνασία*
ἐλ. φαίται ... *ἐλ. πὴν ἀφασχῆς* ... *καὶ* ... *καὶ* ...
καὶ ... *καὶ* ... *καὶ* ... *καὶ* ...
... *π.ε. πὴν ἀφασχῆς* ... *καὶ* ... *καὶ* ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

...Ὁχι...δὲν ἐφοίμασιν...ποῦ ὄγιν...νέωστε...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Προσμεθεῖναι...

ἔδω βέ' ζώ' νη Ρού' ροι... 2. ζώ' νη Πό' ροι ροι, χή' νη... βε' ζέ' ζα
καὶ βέ' ζώ' νη ζέ' ζω' νη... βέ' ζέ' ζα καὶ ζέ' ζέ' ζα...
εἴ' νη... μ. ο. κ. ο. ν. ζέ' ζα... Κ' ὅ' νη... ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα
μ. ο. κ. μ. κ. α. χ. ε. ν. ι. δ. ... καὶ... ζέ' ζα... ζέ' ζα...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον... Πό' ροι... ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα...

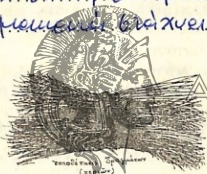
καὶ... καὶ... ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα... ζέ' ζα...
καὶ... ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα... ζέ' ζα...
ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα... ζέ' ζα...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραις ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

...Ταυ...ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα... ζέ' ζα...
ζέ' ζω' νη... ζέ' ζα... ζέ' ζα... ζέ' ζα...

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν..

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἔτοποθετοῦντο ;

Καὶ ἐκ τούτου ἡμεῖς ἐκκαλεσθέντες ἐκ τῆς
ἐκείνης πόλεως καὶ μετὰ τῶν ἀδελφῶν
ἐκείνων ἐκείνης ἐκείνης.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; *Ἄρσ' 20' 1925 καὶ ἐνηύσεν*

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. ; Τὴν Ἀνοιξὶν

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι ; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . . Μ.Ε! β. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. ἡ κ. κ. κ. ε.
κ. κ. κ. α. α. α. κ. κ. κ. β. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσυν-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. . . Μ.Ε! β. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.
κ. κ. κ. α. α. α. κ. κ. κ. β. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.
κ. κ. κ. α. α. α. κ. κ. κ. β. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). . . Μ.Ε! δ. ε. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). ε. κ. κ. κ. α. α. α. κ. κ. κ. ο. ι. κ. κ. κ. ε.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- [illegible]

- [illegible]

- now!

- 18 —

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . Συνη -

.δυσ. 6). .ωρελ.ωρελ.ωρελ. .καὶ .το. ἔχειν μαρτυροῦν -
βαν. .καὶ .το. ἔχειν . . . βαν.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; . Ἡμερ . . .

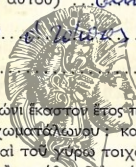
.10. .1.10. .ἔως . . . το. . . Ἀπὸ τοῦ το.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . . . Συνη . . . Χωμα -

.το. δ. το. το.
.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) . . . ἔχειν . . . το.

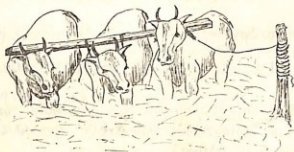
.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

Tel. 0210 200 0000 & 0210 200 0001. 0210 200 0002
 0210 200 0003 & 0210 200 0004. 0210 200 0005
 0210 200 0006 & 0210 200 0007. 0210 200 0008
 0210 200 0009 & 0210 200 0010. 0210 200 0011
 0210 200 0012 & 0210 200 0013. 0210 200 0014
 0210 200 0015 & 0210 200 0016. 0210 200 0017
 0210 200 0018 & 0210 200 0019. 0210 200 0020
 0210 200 0021 & 0210 200 0022. 0210 200 0023
 0210 200 0024 & 0210 200 0025. 0210 200 0026
 0210 200 0027 & 0210 200 0028. 0210 200 0029
 0210 200 0030 & 0210 200 0031. 0210 200 0032
 0210 200 0033 & 0210 200 0034. 0210 200 0035
 0210 200 0036 & 0210 200 0037. 0210 200 0038
 0210 200 0039 & 0210 200 0040. 0210 200 0041
 0210 200 0042 & 0210 200 0043. 0210 200 0044
 0210 200 0045 & 0210 200 0046. 0210 200 0047
 0210 200 0048 & 0210 200 0049. 0210 200 0050
 0210 200 0051 & 0210 200 0052. 0210 200 0053
 0210 200 0054 & 0210 200 0055. 0210 200 0056
 0210 200 0057 & 0210 200 0058. 0210 200 0059
 0210 200 0060 & 0210 200 0061. 0210 200 0062
 0210 200 0063 & 0210 200 0064. 0210 200 0065
 0210 200 0066 & 0210 200 0067. 0210 200 0068
 0210 200 0069 & 0210 200 0070. 0210 200 0071
 0210 200 0072 & 0210 200 0073. 0210 200 0074
 0210 200 0075 & 0210 200 0076. 0210 200 0077
 0210 200 0078 & 0210 200 0079. 0210 200 0080
 0210 200 0081 & 0210 200 0082. 0210 200 0083
 0210 200 0084 & 0210 200 0085. 0210 200 0086
 0210 200 0087 & 0210 200 0088. 0210 200 0089
 0210 200 0090 & 0210 200 0091. 0210 200 0092
 0210 200 0093 & 0210 200 0094. 0210 200 0095
 0210 200 0096 & 0210 200 0097. 0210 200 0098
 0210 200 0099 & 0210 200 0100. 0210 200 0101
 0210 200 0102 & 0210 200 0103. 0210 200 0104
 0210 200 0105 & 0210 200 0106. 0210 200 0107
 0210 200 0108 & 0210 200 0109. 0210 200 0110
 0210 200 0111 & 0210 200 0112. 0210 200 0113
 0210 200 0114 & 0210 200 0115. 0210 200 0116
 0210 200 0117 & 0210 200 0118. 0210 200 0119
 0210 200 0120 & 0210 200 0121. 0210 200 0122
 0210 200 0123 & 0210 200 0124. 0210 200 0125
 0210 200 0126 & 0210 200 0127. 0210 200 0128
 0210 200 0129 & 0210 200 0130. 0210 200 0131
 0210 200 0132 & 0210 200 0133. 0210 200 0134
 0210 200 0135 & 0210 200 0136. 0210 200 0137
 0210 200 0138 & 0210 200 0139. 0210 200 0140
 0210 200 0141 & 0210 200 0142. 0210 200 0143
 0210 200 0144 & 0210 200 0145. 0210 200 0146
 0210 200 0147 & 0210 200 0148. 0210 200 0149
 0210 200 0150 & 0210 200 0151. 0210 200 0152
 0210 200 0153 & 0210 200 0154. 0210 200 0155
 0210 200 0156 & 0210 200 0157. 0210 200 0158
 0210 200 0159 & 0210 200 0160. 0210 200 0161
 0210 200 0162 & 0210 200 0163. 0210 200 0164
 0210 200 0165 & 0210 200 0166. 0210 200 0167
 0210 200 0168 & 0210 200 0169. 0210 200 0170
 0210 200 0171 & 0210 200 0172. 0210 200 0173
 0210 200 0174 & 0210 200 0175. 0210 200 0176
 0210 200 0177 & 0210 200 0178. 0210 200 0179
 0210 200 0180 & 0210 200 0181. 0210 200 0182
 0210 200 0183 & 0210 200 0184. 0210 200 0185
 0210 200 0186 & 0210 200 0187. 0210 200 0188
 0210 200 0189 & 0210 200 0190. 0210 200 0191
 0210 200 0192 & 0210 200 0193. 0210 200 0194
 0210 200 0195 & 0210 200 0196. 0210 200 0197
 0210 200 0198 & 0210 200 0199. 0210 200 0200
 0210 200 0201 & 0210 200 0202. 0210 200 0203
 0210 200 0204 & 0210 200 0205. 0210 200 0206
 0210 200 0207 & 0210 200 0208. 0210 200 0209
 0210 200 0210 & 0210 200 0211. 0210 200 0212
 0210 200 0213 & 0210 200 0214. 0210 200 0215
 0210 200 0216 & 0210 200 0217. 0210 200 0218
 0210 200 0219 & 0210 200 0220. 0210 200 0221
 0210 200 0222 & 0210 200 0223. 0210 200 0224
 0210 200 0225 & 0210 200 0226. 0210 200 0227
 0210 200 0228 & 0210 200 0229. 0210 200 0230
 0210 200 0231 & 0210 200 0232. 0210 200 0233
 0210 200 0234 & 0210 200 0235. 0210 200 0236
 0210 200 0237 & 0210 200 0238. 0210 200 0239
 0210 200 0240 & 0210 200 0241. 0210 200 0242
 0210 200 0243 & 0210 200 0244. 0210 200

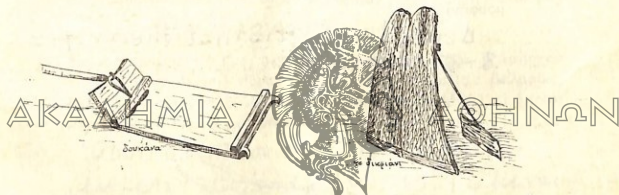
- α) 'Αλώνισμα προς ἀχyroποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενον ζῶον (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερὸς, στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κἀ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

"Ous. ooupechele. ouneem.....

- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Με' ὁμηγερέ
 αὐ' ἀποσπᾶται ἐκτετακτοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
 τῶν...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

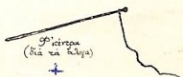
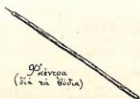

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

... Τὴν αὐτὴν ἀντικρίαν... ὅταν με' ἐξυμνοῦνται
 ... μηχανὴν καὶ... ὡς... ὡς...
 ... αὐτὴν...

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Δὲν εἶχε ἐμπορεύσιαν

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... Δὲν ἔχουν ἐμπορεύσιαν

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰι (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσάπνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν

..... Ὅσοι δὲν εἶχαν ζῶα κατεσκευάζοντο

..... ἔσκενον τὴν ἀμύδα καὶ ἡ ἐκτενέ-
ουσαν

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... Μ.δ. καὶ δὲ ἐκτενέουσαν

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπάνος στρουγγιῶν

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ ἐκσώσεσθαι
μικροῦ πυροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Τραγουδοῦνται, ἐν οἷον ἀφαιρῶντες τὸν λειῶμα καὶ ἐκείνην (τοῦτοσε) ἐκείνην ἐν τῷ λείνω.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἐν τῷ δεκάτῳ αἰ.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... *ἐν τῷ αἰ. καὶ ἐκείνη -*

ἐκείνην ἐν τῷ λείνω μετὰ δικριάνι. ἐκείνην ἐν τῷ λείνω μετὰ δικιργιάνι.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... οἱ βιεῖς...

ἰχθυόωντες... εἰς τὸ μέσον τοῦ βιεῖ...
τεμάχων... ὡς χεῖρ... ψυαμέν... καὶ...
ἔπειτα... ἐμπεσθῶν... ὡς... χεῖρ... ὡς...
βιεῖς, ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μὲ τὸ... ἀνέμισμα... ὡς... ὡς...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνέμίζει)· ἀνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ὡς... ὡς...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

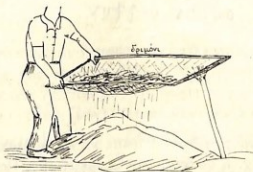
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... μετὰ τοῦ ἀνέμισμα (ἀνεμίσματος) ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φυτάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;
- ἔπειτα λέγει· καὶ ὅτε οὐκ ἔτι ἔστιν ἐν τῷ σωρῷ ὃ ἐργαζόμενος, τότε ἔρχεται ὁ γεωργὸς καὶ ἀσπάζεται τὸν σῶρον· καὶ ὅτε οὐκ ἔτι ἔστιν ἐν τῷ σωρῷ ὃ ἐργαζόμενος, τότε ἔρχεται ὁ γεωργὸς καὶ ἀσπάζει τὸν σῶρον.
- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

οὐδὲν εἶπον

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

5) Πώς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;
μετὰ τὸ ἀλώνισμα

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
 Ἐξένηλο καὶ αὐτὴν ἡ βουλὴ θεοῦ ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτῆς ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ἄσκηται καὶ πῶς
ἐκτελεῖται ἐκτελεσθεῖς εὐς. τιν. βιγμοφ.
δὴν τῆς νιεν βοδίκας.

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τ.Ο' ΕΒΕΘΕΑΝ ΜΙΣ 23^η ΜΟΥΝΙΟΝ ΟΑΘΕΡΠΟ
Ν.Η. ΜΙΣ ΕΒΕΘΕΑΝ Τ' ΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΡΙ-
ΓΟΥΝΙ.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Εἰς τοὺς
οὐρανοὺς καὶ τὰς χεῖρας σου· ἐξ οὗ φέρομεν
(ἐσθῆτες) καὶ καταβαίνεις εἰς τὰς γαῖας
καὶ ἀναβάναι σου ἐκ τῶν νεφελῶν καὶ καταβάναι σου.

Η ευθεία διαιρέται ³⁰ από τὴν εὐθείαν, καὶ
ὁποῖον ἀναμένει ἀπὸ τῶν πεντηκοντα, καὶ
σημειώμεται ἐκείνη ἀπὸ τῶν πεντηκοντα ἀπὸ τῆς
ὁποῖας ἔλαβεν 1 - 1 1/2 πεντηκ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.)... *ἀν.*
ἔχει... ἡ διήκεον ἡ κορμα...

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
... κείνις κορμίζοιαι κοί' αὐτοῖς...
... νεανῶν ἡ κείνις...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
 Τά κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ; *... τῶν περὶ τὴν πόλιν...*
... αὐτὸν δὲ κλέβει... τῶν περὶ τὴν πόλιν... χερσὶν...

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις τῶν. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
... καί τινες ἐκ τῶν ἡμετέρων... ἀναλαμβάνουν...
... τὸν πυρὸς καὶ τὸν αὐτὸν... ἀναλαμβάνουν...
... διὰ τὸν αὐτὸν... περὶ τὴν πόλιν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
 Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
... γίνονται ἀνδράμεται ἐκ τῶν αὐτῶν...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... Ἄχουσαι, ἀπειβέτωμαι... εἰς τὸν αἶνα
 εὐνοίης ἢ ἀποφαγόνδισιν φῶν...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ